

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 65/2017(1))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 20 Σεπτεμβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφώντα Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Μαρίας Κούσιου, Αγγελικής Λαζάρου, Ισίδωρου Κολώτα και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και των **Κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1) και 32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29. – (2): *Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.*

(*Άρθρο 29(1): Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21. – (5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

21. – (6): Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

22. – (1): Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση·

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

32. – (3): Απαγορεύεται – (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **20.6.2017** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δέκα πέντε (15) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 – 5 ¹:

1. Στις **15.5.2017**, μεταξύ των ωρών **19:15 – 20:15**, ο οργανισμός μετέδωσε με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς «**Μπρούσκο**», το οποίο περιείχε σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους και που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν παρακολουθούν, κατά παράβαση του άρθρου **29(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016.

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκαν τα εξής:

Ο χαρακτήρας «Πάτροκλος» κάθεται σε ένα τραπέζι με ένα σφηνάκι ποτού μπροστά του και πίνοντας το θυμάται μια κατάσταση που βίωσε με μια κοπέλα. Συναισθηματικά φορτισμένος σηκώνει ένα πιστόλι και το βάζει τρέμοντας στον κρόταφο του.

Παρεμβάλλονται άλλες σκηνές.

Ο Πάτροκλος συνεχίζει να κάθεται στο ίδιο μέρος και τρέμοντας κατεβάζει απότομα το πιστόλι από τον κρόταφο και πετάει με δύναμη το σφηνοπότηρο. Ακολούθως θυμάται άλλη κατάσταση που βίωσε με την συγκεκριμένη κοπέλα η οποία του λέει να την παρατήσει. Σηκώνει το πιστόλι, ανοίγει το στόμα και το βάζει μέσα. Το βγάζει και το κατεβάζει κάτω σχεδόν αμέσως.

Παρεμβάλλονται άλλες σκηνές.

Ο Χαρακτήρας «Συντηχάκης» μιλά στο τηλέφωνο όταν μπαίνει απότομα στο γραφείο του ένας άλλος άντρας με προτεταμένο πιστόλι και του λέει με ένταση:

«Συντηχάκη τελείωσες».

Ο Συντηχάκης ταραγμένος του λέει : «Τι κάνεις εκεί; Τρελάθηκες;»

Ο επίδοξος δολοφόνος του απαντά : « Τελείωσες σου είπα».

Ακολούθως μπαίνουν απότομα στο δωμάτιο δύο άλλοι άντρες και πιάνονται στα χέρια με τον δεύτερο άντρα προσπαθώντας να του πάρουν το όπλο. Καθώς μαλώνουν το πιστόλι εκτυρσοκροτεί χωρίς να κτυπήσει κάποιο και ο άντρας τους ξεφεύγει τρέχοντας.

2. Στις **15.5.2017¹**, μεταξύ των ωρών **19:15 – 20:15**, ο οργανισμός μετέδωσε με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς **«Μπρούσκο»**, το οποίο περιείχε **σκηνές ακατάλληλες, για ανηλίκους, χωρίς να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του εν λόγω προγράμματος**, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **15.5.2017¹**, μεταξύ των ωρών **19:15 – 20:15**, ο οργανισμός μετέδωσε με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς **«Μπρούσκο»**, το οποίο περιείχε **σκηνές ακατάλληλες, για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να εξασφαλίσει ώστε το πρόγραμμα το οποίο μεταδόθηκε εντός της οικογενειακής ζώνης να είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του **κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **15.5.2017¹**, μεταξύ των ωρών **19:15 – 20:15**, ο οργανισμός μετέδωσε με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς **«Μπρούσκο»**, στο πλαίσιο του οποίου **προβλήθηκαν σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς δηλαδή η οπτική και ακουστική προειδοποίηση (K) που δόθηκε από τον οργανισμό να ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του**, κατά παράβαση του **κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **15.5.2017**, μεταξύ των ωρών **19:15 – 20:15**, ο οργανισμός μετέδωσε με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς «**Μπρούσκο**», το οποίο περιείχε σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους, χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι η εκπομπή του δεν περιελάμβανε πρόγραμμα, το οποίο περιείχε σκηνές, που ενδέχεται να έχουν βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του κανονισμού **32(3)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ημερομ. **29.6.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, ζήτησε όπως επιθεωρήσει τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **3.7.2017** κάλεσε τον οργανισμό στις **10.7.2017** να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης (**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')**.

Ο οργανισμός, με νέα επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ημερομ. **19.7.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ')**, υπέβαλε εγγράφως τις θέσεις του Οργανισμού καθώς και επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού κ. Κ. Οδυσσέως ημερομ. **28.6.2017** το περιεχόμενο της οποίας υιοθετούσε όπως ανέφερε στην επιστολή ημερομ. **19.7.2017**.

Η Αρχή με νέα επιστολή της ημερομ. **7.9.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ')** ενημέρωσε τον οργανισμό για το, εκ παραδρομής, λάθος που υπήρχε στον αρχικό Πίνακα Α' ημερομ. 14.6.2017 και του απέστειλε νέο Πίνακα Α' με τις απαραίτητες διορθώσεις προς αντικατάσταση του παλιού.

Ο οργανισμός, με νέα επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ημερομ. **19.9.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε')**, υπέβαλε εγγράφως συμπληρωματικές θέσεις του Οργανισμού.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **15.5.2017**, μεταξύ των ωρών **19:15 - 20:15**, μεταδόθηκε εντός οικογενειακής ζώνης και με την οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**K**), επεισόδιο της σειράς «**Μπρούσκο**», το οποίο περιείχε σκηνές ακατάλληλες για ανηλίκους που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη

σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του Κανονισμού 32(3)(α) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 5), χωρίς να εξασφαλιστεί με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα ότι οι ανήλικοι δεν είδαν ή δεν άκουσαν το εν λόγω πρόγραμμα, κατά παράβαση του άρθρου 29(2) των προαναφερθέντων Νόμων (υποστοιχείο 1), με αποτέλεσμα οι τηλεθεατές να μην είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούσαν, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(5) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 2), καθιστώντας το πρόγραμμα μη κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του Κανονισμού 21(6) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 3) και με την προειδοποίηση (Κ) να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, κατά παράβαση του Κανονισμού 22(1) των προαναφερθέντων Κανονισμών (υποστοιχείο 4). (Τα γεγονότα των υποστοιχείων εκτίθενται στις σελίδες 3 - 5 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις/ εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού, ημερομ. 19.7.2017, η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα:

Ο ισχυρισμός του οργανισμού ότι «*Η σύνθεση και /ή η λειτουργία της Αρχής πάσχει και δεν υπήρξε νομότυπη κλήση των Μελών της Αρχής κ. Ξενοφώντα Χαραλάμπους και κας Αγγελικής Λαζάρου, για τη συνεδρία υπ' αρ. 22/2017, ημερ. 14/06/2017*», δεν ευσταθεί, καθώς, όπως μπορεί να διαπιστωθεί από την βεβαίωση ημερομ. 7.6.2017 που υπάρχει καταχωρημένη στο φάκελο της υπόθεσης με αρ. 65/2017(1), τόσο ο κ. Χαραλάμπους όσο και η κα. Λαζάρου έλαβαν ιδιοχείρως την πρόσκληση για τη συνεδρία της Αρχής ημερομ. 14.6.2017, όπως ακριβώς και ο Πρόεδρος, η Αντιπρόεδρος και τα υπόλοιπα Μέλη της Αρχής. Ωστόσο, οι κ.κ. Χαραλάμπους και Λαζάρου, παρόλον ότι ειδοποιήθηκαν κανονικά, όπως φαίνεται και από το απόσπασμα των πρακτικών της συνεδρίας αρ. 22/2017, ημερομ. 14.6.2017, το οποίο επίσης περιλαμβάνεται στο φάκελο της υπόθεσης με αρ. 65/2017(1), δεν παρευρέθηκαν για προσωπικούς λόγους.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «*η προδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000*», η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενόπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη Νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενόπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Επιπλέον, σε ό, τι αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «ο ερευνών λειτουργός δεν έχει διεξάγει δέουσα και επαρκή έρευνα και δεν έχει συλλέξει μαρτυρία από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα», ότι «“το πόρισμα” του ερευνώντος λειτουργού δεν περιέχει κανένα απολύτως εύρημα, σχόλιο και/ ή συμπέρασμα» και ότι είναι «ανύπαρκτη η οποιαδήποτε διερεύνηση», αυτοί δεν γίνονται αποδεκτοί από την Αρχή για τους ακόλουθους λόγους:

Ο ερευνών λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά του σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού στις 15.5.2017 μεταξύ των ωρών 19:15-20:15. Το πόρισμα του Λειτουργού ημερομ.1.6.2017, είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος. Ακολουθώντας, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα του Λειτουργού με Αρ. Φακ. Πρ. 85/2017(1) ημερομ.1.6.2017, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και οι ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τον Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του υπό αναφορά προγράμματος. Στο σημείωμα του Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με όλες τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα του Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα. Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμους του 1998 μέχρι 2016 και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και ο Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που του παρέχει η σχετική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τους ισχυρισμούς του οργανισμού τόσο περί **παράνομης και/ ή αντικανονικής διαδικασίας και/ή διαδικασίας που να αντίκειται στον Κανονισμό 42** των πιο πάνω Κανονισμών.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «...η παρούσα διαδικασία, με την οποία η Αρχή απαγορεύει στο σταθμό να ακουσθεί σε πλήρη – ζωντανή διαδικασία, να καλέσει μάρτυρες και να αντεξετάσει την ερευνώσα λειτουργό, παραβιάζει το δικαίωμα ακρόασης του σταθμού και τις αρχές της δίκαιης δίκης ...», η Αρχή παρατηρεί τα ακόλουθα:

Η Αρχή με επιστολή της προς τον οργανισμό ημερομ. **26.4.2012**, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Έχουμε εξετάσει με κάθε σοβαρότητα τις θέσεις σας, όπως αυτές καταγράφονται στην εν λόγω επιστολή. Σε συνεννόηση ωστόσο και με τους Νομικούς μας Σύμβουλους και αφού εξετάσαμε διεξοδικώς το ζήτημα, θεωρούμε ότι το ορθό είναι όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου επιμένει στη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων που καθιέρωσε με σχετική της απόφαση και για την οποία έχετε ενημερωθεί.

Η εν λόγω διαδικασία, κατά την άποψη της Αρχής, λαμβάνει ορθά, σφαιρικά και εξισορροπημένα υπόψη όλα τα αναγκαία και ουσιώδη δεδομένα, συμπεριλαμβανομένου, τόσο της διασφάλισης σε απολύτως ικανοποιητικά πλαίσια και βαθμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερόμενων οργανισμών, όσο και την υποχρέωση της Αρχής, στα πλαίσια του δημοσίου συμφέροντος, όπως λαμβάνονται έγκαιρα, επίκαιρα και, άνευ καθυστέρησης οι όποιες αποφάσεις.».

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ενεργεί με βάση το Σύνταγμα, τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι κανόνες που αφορούν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ακρόασης καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της φυσικής δικαιοσύνης και προστασίας του διοικουμένου. Το δικαίωμα ακρόασης είναι αδιαμφισβήτητο θεμελιώδες δικαίωμα του διοικουμένου πολίτη και στην προκειμένη περίπτωση του εν λόγω τηλεοπτικού οργανισμού.

Το δικαίωμα ακρόασης ρυθμίζεται από το άρθρο **43(4)** του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158(I)/99, ο οποίος κωδικοποιεί τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου.

Το άρθρο 43, στο εδάφιο (4) ορίζει τα εξής:

«43. (4) Η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο νόμος ορίζει το αντίθετο.».

Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός **42(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ10/2000), αναφέρει (οι υπογραμμίσεις δικές μας) :

(6) Η διαδικασία ενώπιον της Αρχής διεξάγεται όπως καθορίζεται πιο κάτω:

(α) αποστέλλεται αντίγραφο της πιθανής παράβασης ή του παραπόνου στο σταθμό εναντίον του οποίου γίνεται η καταγγελία·

(β) καλείται ο καθ' ου η καταγγελία να υποβάλει τις παραστάσεις του είτε προσωπικώς είτε εγγράφως·

(γ) η Αρχή έχει εξουσία:

(i) να καλέσει μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ' ου η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου·

(ii) να αποδεχτεί οποιαδήποτε μαρτυρία γραπτή ή προφορική, έστω κι αν αυτή δε θα γινόταν δεκτή σε πολιτική ή ποινική διαδικασία·

(iii) να απαιτήσει προσαγωγή κάθε εγγράφου ή άλλου τεκμηρίου που σχετίζεται με την υπόθεση.

Η παράγραφος (6)(γ)(i) του Κανονισμού 42, ως ανωτέρω, αποτέλεσε αντικείμενο της Προσφυγής 1879/2012, **Sigma Radio T.V. Public Ltd v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου**, ημερομηνίας 22.7.2016, στην οποία το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε τα πιο κάτω:

«Εντούτοις, από την παράγραφο 42(6)(γ)(i) των Κανονισμών προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση δεν έχει υποχρέωση να καλεί τον καταγγελλόμενο απλά έχει την εξουσία να το πράξει. Συγκεκριμένα:

«(γ) Η Αρχή έχει εξουσία –

(i) Να καλεί μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ'ού η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου.»

Συνεπώς προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση ενήργησε εντός των πλαισίων που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία.»

Η Αρχή επισημαίνει ότι, το ζήτημα της γραπτής ή προφορικής ακρόασης του διοικούμενου/ενδιαφερόμενου, αποτέλεσε αντικείμενο αριθμού αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα:

Στην Αναθεωρητική Έφεση 57/2006, **Νικόλας Τζιωνής v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Εσωτερικών**, ημερομηνίας 23/12/2009 αποφασίστηκε ότι :

«Η ιεραρχική προσφυγή, δεν εξυπακούει απαραίτητα διαδικασία «προφορικής» ακρόασης. Είναι αρκετό το ότι ο εφεσίων είχε την ευκαιρία να εκθέσει τους δικούς του λόγους για τους οποίους ζητούσε αναθεώρηση της Ειδοποίησης Επιβολής. Σύμφωνα με το Άρθρο 43(4) του Ν.158(I)/99, η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο Νόμος ορίζει το αντίθετο. Στην προκείμενη περίπτωση ο σχετικός νόμος, δηλαδή οι Περί

Πολοδομίας και Χωροταξίας Νόμοι, δεν επιβάλλουν οποιαδήποτε υποχρέωση για προφορική ακρόαση του ενδιαφερομένου».

Στην Προσφυγή 43/98, 1. Δήμητρας Χρ. Ορφανού 2. NIKEAS TRADING CO. LTD v. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 29/7/1999 αποφασίστηκε ότι :

«Το δικαίωμα ακρόασης είναι ένα από τα πιο βασικά δικαιώματα των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. Το δικαίωμα ακρόασης συμπεριλαμβάνει περιπτώσεις όπου ο πολίτης κρίνεται για υπαίτια πράξη, σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες ή όταν θα του επιβληθεί κάποιου είδους κύρωση.

Το δικαίωμα του πολίτη να ακουσθεί σε περιπτώσεις όπου εξετάζονται θέματα διοικητικού δικαίου δεν είναι απόλυτο.

Οι καθ' ων η αίτηση δεν είχαν οποιαδήποτε νομική υποχρέωση να καλέσουν τους αιτητές να εκφέρουν τις απόψεις τους. Οι αιτητές είχαν ήδη προβάλει εγγράφως τις απόψεις που βρίσκονταν ενώπιον του αρμόδιου οργάνου. Η εισήγηση των αιτητών απορρίπτεται».

Στην Προσφυγή 170/91 Ανδρέας Πετρίδης v. Υπουργού Οικονομικών και άλλων, ημερομηνίας 14/2/1992, αποφασίστηκε ότι:

«Το δικαίωμα ακρόασης του διοικούμενου στην διαδικασία έκδοσης πράξης που τον απειλεί είναι δικαίωμα δημοσίου δικαίου. Έχει αναγνωριστεί σαν γενικός κανόνας ότι ένα πρόσωπο του οποίου , τα οικονομικά συμφέροντα επηρεάζονται από απόφαση που λαμβάνεται από δημόσια αρχή πρέπει να έχει την ευκαιρία να κάμει γνωστή την άποψη του στην αρχή αυτή.

Το δικαίωμα ακρόασης στο Διοικητικό Δίκαιο δεν ασκείται, κατά ανάγκη, με προφορική ακρόαση. Γραπτή παράσταση ικανοποιεί τούτο.

Στον αιτητή παρασχέθηκε η ευκαιρία».

Υπό το φως των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει ότι, η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην παρούσα υπόθεση και η οποία ακολουθείται από την Αρχή - όπως ενημερώθηκε ο οργανισμός με επιστολή της ημερομηνίας **26.4.2012-**, επιτρέπει και ικανοποιεί το δικαίωμα ακρόασης του οργανισμού. Απορρίπτει συνεπώς τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης του και των αρχών της δίκαιης δίκης.

Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του Οργανισμού «*επί της ουσίας της υπόθεσης*» όπως περιέχονται στο σημείο 4 της επιστολής του ημερομ. **19.7.2017**, σημειώνονται τα ακόλουθα: Στην επισυνημμένη επιστολή του κ. Κωνσταντίνου Οδυσσέως ημερομ. **28.6.2017** την οποία επικαλείται και υιοθετεί ο οργανισμός υπάρχει ουσιαστικά παραδοχή για το ακατάλληλο του εν λόγω επεισοδίου. Αναφέρει ο κ. Οδυσσέως: «*Κατά την προσωπική μου άποψη η πρώτη από τις δύο σκηνές θα έπρεπε να είχε αφαιρεθεί από την αρμόδια υπηρεσία του σταθμού. Διερεύνησα το ζήτημα και διαπίστωσα ότι η συγκεκριμένη σκηνή διέφυγε εκ παραδρομής*». Έχοντας υπόψη την σαφή θέση του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού καθώς και την δική της κρίση όσον αφορά τα πραγματικά γεγονότα της υπόθεσης, η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό του κ. Παπαφιλίππου ότι «*ο οργανισμός δεν έχει παραβιάσει καμία απολύτως απαγορευτική διάταξη*».

Επιπρόσθετα η Αρχή σημειώνει ότι, σκηνές όπου ένας εκ των πρωταγωνιστών παρουσιάζεται σε κατάσταση ακραίας έντασης σε σημείο που σκέφτεται να αυτοκτονήσει βάζοντας πιστόλι στον κρόταφο – περισσότερες από μια φορές, και σκηνές με βίαιο καυγά με εκτυρσοκρότηση πιστολιού δεν μπορεί να θεωρούνται κατάλληλες για προβολή εντός της οικογενειακής ζώνης, ούτε να θεωρείται ότι η Αρχή προβαίνει σε «*υπερβολικά αυστηρή ερμηνεία...*» όταν κρίνει ότι οι σκηνές αυτές πααβιάζουν την Νομοθεσία.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5.30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, αναλόγως, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την ευάλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων στη βία.

Έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία. Τα ΜΜΕ ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο

που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν και να αποκωδικοποιήσουν όλα όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Όσον αφορά την θέση του οργανισμού όπως περιέχεται σε επιστολή του ημερομ. 19.9.2017 ότι «*Η παραδοχή σας ότι έχετε συντάξει λανθασμένο κατηγορητήριο, συνεπάγεται την παρανομία της διαδικασίας. Η Αρχή οφείλει να τερματίσει τη διαδικασία εξέτασης*», αυτή απορρίπτεται για τους εξής λόγους:

Σε σχέση με τη «*σύνταξη λανθασμένου κατηγορητηρίου*» που επικαλείται ο οργανισμός, η Αρχή σημειώνει ότι είναι προφανές και ξεκάθαρο ότι πρόκειται περί τυπογραφικού λάθους το οποίο δεν επηρεάζει καθόλου την ουσία της υπόθεσης. Αξίζει να σημειωθεί ότι, παρά το γεγονός ότι ο οργανισμός επιθεώρησε τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, το συγκεκριμένο λάθος το διαπίστωσε η Αρχή και ενημέρωσε επί τούτου τον οργανισμό αποστέλλοντας του τον σωστό Πίνακα Α' πριν την εκδίκαση της υπόθεσης.

Η παράβαση αφορά σε συγκεκριμένες σκηνές που προβλήθηκαν σε συγκεκριμένο επεισόδιο της σειράς στις 15.5.2017 και οι οποίες περιγράφονται αναλυτικά στο υποστοιχείο 1. Η ορθή ημερομηνία συνάγεται τόσο από το έντυπο ανάθεσης το οποίο υπάρχει στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και αντίγραφο του οποίου έλαβε ο οργανισμός κατά την επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου στις 10.7.2017, όσο και από τα γεγονότα του υποστοιχείου 1 στα οποία παραπέμπουν τα υποστοιχεία 2,3 και 4 καθώς επίσης και από το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι το επίδικο επεισόδιο προβλήθηκε μόνο στις 15.5.2017.

Δεν χωρεί λοιπόν αμφιβολία ότι η ορθή ημερομηνία είναι η 15.5.2017 (και όχι η ανύπαρκτη 215.5.2017), - ημερομηνία εξάλλου κατά την οποία προβλήθηκε το επίδικο επεισόδιο- και ότι πρόκειται για εκ παραδρομής λάθος το οποίο, εν πάση περιπτώσει δεν φαινόταν να προβληματίζει και/ή να συγχέει τον οργανισμό παρά μόνο μετά τη διαπίστωση του από την Αρχή και παρόλο που επιθεώρησε τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης. Εν πάση περιπτώσει, ούτε το εκ παραδρομής λάθος, ούτε η διόρθωση του επηρεάζει την ουσία της υπόθεσης εξ ου και ο οργανισμός δεν έκρινε ότι έπρεπε να υποβάλει νέες θέσεις/ απόψεις παρά μόνο υιοθέτησε τις θέσεις ως είχαν υποβληθεί στις 19.7.2017.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχουν παραβάσεις του άρθρου **29(2)** (υποστοιχείο 1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016 και των Κανονισμών **21(5)** (υποστοιχείο 2), **21(6)** (υποστοιχείο 3), **22(1)** (υποστοιχείο 4) και **32(3)(α)** (υποστοιχείο 5) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) που έγιναν στις 25.1.2017.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Λ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 65/2017(1))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ANTENNA TV»**

Ημερομηνία Απόφασης: 20 Δεκεμβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφώντα Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Ισίδωρου Κολώτα, Τάσου Κυρμίτση, Αγγελικής Λαζάρου, Μαρίας Κούσιου και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **20 Σεπτεμβρίου 2017**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 29(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και των **Κανονισμών 21(5), 21(6), 22(1)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

29. – (2): *Η πιο πάνω στο εδάφιο (1) προβλεπόμενη υποχρέωση*, επεκτείνεται επίσης και σε άλλα προγράμματα που ενδέχεται να βλάψουν τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, εκτός αν εξασφαλίζεται, με την επιλογή του κατάλληλου χρόνου μετάδοσης του προγράμματος ή με άλλα τεχνικής φύσεως μέτρα, ότι οι ανήλικοι δε βλέπουν ή ακούν κατά κανόνα και συστηματικά τις εκπομπές αυτές.*

(*Άρθρο 29(1): Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21. – (5): *Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.*

21. – (6): *Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.*

22. – (1): *Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες κανονισμούς, δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –*

(α) Γραπτή ειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά·

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής·

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (Κ) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών·

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών·

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοκτώ ετών·

(v) (Α) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

32. – (3): Απαγορεύεται – (α) η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές σκηνές ή σκηνές βίας.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(ζ), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. 12.10.2017 κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε δέκα (10) μέρες από την λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι, σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού του Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ημερομ. 27.11.2017(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'), υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων. Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις/ εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού, ημερομ. 27.11.2017, η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι «η διαδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000», η Αρχή

δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη Νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Επιπλέον, σε ό, τι αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού ότι «ο ερευνών λειτουργός δεν έχει διεξάγει δέουσα και επαρκή έρευνα και δεν έχει συλλέξει μαρτυρία από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα» και ότι «το «πόρισμα» του ερευνώντος λειτουργού δεν περιέχει κανένα απολύτως εύρημα, σχόλιο και/ ή συμπέρασμα», αυτοί δεν γίνονται αποδεκτοί από την Αρχή για τους ακόλουθους λόγους:

Ο ερευνών λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά του σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού στις **15.5.2017** μεταξύ των ωρών **19:15-20:15**. Το πόρισμα του Λειτουργού είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια των εν λόγω προγραμμάτων. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα του Λειτουργού με Αρ. Φακ. Πρ. 85/2017(1) ημερομ.1.6.2017, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και οι ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τον Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του υπό αναφορά προγράμματος. Στο σημείωμα του Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός Πίνακας Α* με όλες τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα του Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα. Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης,

όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμο 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και ο Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που του παρέχει η σχετική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τους ισχυρισμούς του οργανισμού τόσο περί παράνομης και/ ή αντικανονικής διαδικασίας και/ή διαδικασίας που να αντίκειται στον Κανονισμό 42 των πιο πάνω Κανονισμών όσο και περί τέλεσης υπό καθεστώς πλάνης περί τα πράγματα.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού για «γενική και αόριστη» καταδικαστική απόφαση της, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφαση της ημερομ. 20.9.2017 και επισημαίνει ότι στην επίδικη απόφαση παρατίθενται, αναλύονται και εξετάζονται όλα τα περιστατικά και γεγονότα της υπόθεσης – συμπεριλαμβανομένων των αποσπασμάτων του εν λόγω προγράμματος – καθώς και οι σχετικές πρόνοιες του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) όπως και των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), οι οποίες παραβιάστηκαν. Τόσο το πόρισμα και η έκθεση του Λειτουργού, όσο και η απόφαση της Αρχής, είναι πλήρως αιτιολογημένα, παρέχοντας όλα εκείνα τα στοιχεία που καθιστούν απόλυτα δυνατό τον δικαστικό έλεγχο.

Σε ό, τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού στο σημείο 6 της επιστολής του για το δικαίωμα του οργανισμού *«να ζητά τη διεξαγωγή πλήρους ακροαματικής διαδικασίας, στα πλαίσια του δικαιώματος ακρόασης και των αρχών της δίκαιης δίκης»*, έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ενεργεί με βάση τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι κανόνες που αφορούν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ακρόασης, καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της φυσικής δικαιοσύνης και προστασίας του διοικουμένου. Το δικαίωμα ακρόασης είναι αδιαμφισβήτητο θεμελιώδες δικαίωμα του διοικουμένου πολίτη και στην προκειμένη περίπτωση του εν λόγω τηλεοπτικού οργανισμού.

Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος 158(I)/99, κωδικοποιεί το δικαίωμα ακρόασης στο Άρθρο 43, το οποίο στην παράγραφο (4) αναφέρει τα εξής: *«Η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο νόμος ορίζει το αντίθετο»*. Επίσης, ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμος 7(I)/98 (όπως

τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) στο άρθρο 7 προνοεί: « (7) Η Αρχή ρυθμίζει η ίδια τη διαδικασία που θα ακολουθείται στις συνεδριάσεις της».

Επιπρόσθετα, ο Κανονισμός 42 (6) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (ΚΔΠ10/2000), αναφέρει (οι υπογραμμίσεις δικές μας) :

(6) Η διαδικασία ενώπιον της Αρχής διεξάγεται όπως καθορίζεται πιο κάτω:

(α) αποστέλλεται αντίγραφο της πιθανής παράβασης ή του παραπόνου στο σταθμό εναντίον του οποίου γίνεται η καταγγελία·

(β) καλείται ο καθ' ου η καταγγελία να υποβάλει τις παραστάσεις του είτε προσωπικώς είτε εγγράφως·

(γ) η Αρχή έχει εξουσία:

(i) να καλέσει μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ' ου η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου·

(ii) να αποδεχτεί οποιαδήποτε μαρτυρία γραπτή ή προφορική, έστω κι αν αυτή δε θα γινόταν δεκτή σε πολιτική ή ποινική διαδικασία·

(iii) να απαιτήσει προσαγωγή κάθε εγγράφου ή άλλου τεκμηρίου που σχετίζεται με την υπόθεση.

Η παράγραφος (6)(γ)(ι) του Κανονισμού 42, ως ανωτέρω, αποτέλεσε αντικείμενο της Προσφυγής 1879/2012, Sigma Radio T.V. Public Ltd v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ημερομηνίας 22.7.2016, στην οποία το Διοικητικό Δικαστήριο αποφάσισε τα πιο κάτω:

«Εντούτοις, από την παράγραφο 42(6)(γ)(ι) των Κανονισμών προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση δεν έχει υποχρέωση να καλεί τον καταγγελλόμενο απλά έχει την εξουσία να το πράξει. Συγκεκριμένα:

«(γ) Η Αρχή έχει εξουσία –

(i) Να καλεί μάρτυρες και να απαιτήσει την προσέλευσή τους, όπως και την προσέλευση του καθ'ού η καταγγελία, καθώς και του παραπονούμενου.»

Συνεπώς προκύπτει ότι η καθ'ής η αίτηση ενήργησε εντός των πλαισίων που καθορίζονται από την οικεία νομοθεσία.» Η Αρχή επισημαίνει ότι, το ζήτημα της γραπτής ή προφορικής ακρόασης του διοικούμενου/ενδιαφερόμενου, αποτέλεσε αντικείμενο αριθμού αποφάσεων του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Συγκεκριμένα:

Στην Αναθεωρητική Έφεση **57/2006, Νικόλας Τζιωνής v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Εσωτερικών, ημερομηνίας 23/12/2009** αποφασίστηκε ότι :

«Η ιεραρχική προσφυγή, δεν εξυπακούει απαραίτητα διαδικασία «προφορικής» ακρόασης. Είναι αρκετό το ότι ο εφεσείων είχε την ευκαιρία να εκθέσει τους δικούς του λόγους για τους οποίους ζητούσε αναθεώρηση της Ειδοποίησης Επιβολής. Σύμφωνα με το Άρθρο 43(4) του Ν.158(Ι)/99, η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο Νόμος ορίζει το αντίθετο.

Στην προκείμενη περίπτωση ο σχετικός νόμος, δηλαδή οι Περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμοι, δεν επιβάλλουν οποιαδήποτε υποχρέωση για προφορική ακρόαση του ενδιαφερομένου».

Στην Προσφυγή 43/98, 1. Δήμητρας Χρ. Ορφανού 2. NIKEAS TRADING CO. LTD v. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 29/7/1999 αποφασίστηκε ότι :

«Το δικαίωμα ακρόασης είναι ένα από τα πιο βασικά δικαιώματα των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης. Το δικαίωμα ακρόασης συμπεριλαμβάνει περιπτώσεις όπου ο πολίτης κρίνεται για υπαίτια πράξη, σε όλες τις πειθαρχικές διαδικασίες ή όταν θα του επιβληθεί κάποιου είδους κύρωση.

Το δικαίωμα του πολίτη να ακουσθεί σε περιπτώσεις όπου εξετάζονται θέματα διοικητικού δικαίου δεν είναι απόλυτο.

Οι καθ' ων η αίτηση δεν είχαν οποιαδήποτε νομική υποχρέωση να καλέσουν τους αιτητές να εκφέρουν τις απόψεις τους. Οι αιτητές είχαν ήδη προβάλει εγγράφως τις απόψεις που βρίσκονταν ενώπιον του αρμόδιου οργάνου. Η εισήγηση των αιτητών απορρίπτεται».

Στην Προσφυγή 170/91 Ανδρέας Πετρίδης v. Υπουργού Οικονομικών και άλλων, ημερομηνίας 14/2/1992, αποφασίστηκε ότι:

«Το δικαίωμα ακρόασης του διοικούμενου στην διαδικασία έκδοσης πράξης που τον απειλεί είναι δικαίωμα δημοσίου δικαίου. Έχει αναγνωρισθεί σαν γενικός κανόνας ότι ένα πρόσωπο του οποίου , τα οικονομικά συμφέροντα επηρεάζονται από απόφαση που λαμβάνεται από δημόσια αρχή πρέπει να έχει την ευκαιρία να κάμει γνωστή την άποψη του στην αρχή αυτή.

Το δικαίωμα ακρόασης στο Διοικητικό Δίκαιο δεν ασκείται, κατά ανάγκη, με προφορική ακρόαση. Γραπτή παράσταση ικανοποιεί τούτο.

Στον αιτητή παρασχέθηκε η ευκαιρία».

Υπό το φως των πιο πάνω, η Αρχή κρίνει ότι, η διαδικασία που ακολουθήθηκε στην παρούσα υπόθεση και η οποία ακολουθείται από την Αρχή - όπως ενημερώθηκε ο οργανισμός με επιστολή της ημερομηνίας 26.4.2012-, επιτρέπει και ικανοποιεί το δικαίωμα ακρόασης του οργανισμού. Απορρίπτει συνεπώς τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης του και των αρχών της δίκαιης δίκης.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου επαναλαμβάνει, ως η απόφασή της ημερομ. 20.9.2017, ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που

μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή και να μη διοχετεύσουν τη βία ως μια συνήθη «κοινωνική» πρακτική στο υποσυνείδητο του παιδιού. Ένας τηλεοπτικός οργανισμός που εκπέμπει καθημερινά και επί εικοσιτετραώρου βάσεως στο σπίτι της κυπριακής οικογένειας, δεν θα πρέπει να αναπαράγει τη βία. Τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και ότι η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις 5.30 το πρωί μέχρι τις 9:00 ή 10:00 το βράδυ, αναλόγως, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε προγράμματος επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Επιπρόσθετα και ακριβώς λόγω του ότι τα παιδιά, σήμερα, εκτίθενται πέραν του δέοντος σε θεάματα, τα οποία δεν είναι κατάλληλα για την ευάλωτή τους ηλικία, οι τηλεοπτικοί οργανισμοί, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών, οφείλουν να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, ώστε να μην συμβάλλουν και οι ίδιοι αρνητικά στην περαιτέρω έκθεση των ανηλίκων στη βία. Η Αρχή τονίζει και υπογραμμίζει ιδιαίτερα την βία και ένταση που κρύβουν σκηνές όπως αυτή που περιγράφεται στον σχετικό Πίνακα Α, με ένα εκ των πρωταγωνιστών να βάζει πιστόλι στο στόμα σκεφτόμενος την αυτοκτονία και το ότι αυτή προβλήθηκε εντός οικογενειακής ζώνης.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιόν της στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των απόψεων / θέσεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό τις εξής κυρώσεις:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **15.5.2017**, το διοικητικό πρόστιμο των **€2,500** ως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του **άρθρου 29(2)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2016, το διοικητικό πρόστιμο των **€1,500**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(5)** (υποστοιχείο **2**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), το διοικητικό πρόστιμο των **€1,000**.
- Για την παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** (υποστοιχείο **3**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει

οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων των εν λόγω παραβάσεων με εκείνα του υποστοιχείου **1**, στο οποίο ήδη έχει επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** (υποστοιχείο **4**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων των εν λόγω παραβάσεων με εκείνα του υποστοιχείου **2**, στο οποίο ήδη έχει επιβληθεί κύρωση.

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 32(3)** (υποστοιχείο **5**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων των εν λόγω παραβάσεων με εκείνα του υποστοιχείου **1**, στο οποίο ήδη έχει επιβληθεί κύρωση.

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€2,500** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) μέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΠΙΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Λ.